

Kartläggning hållbarhet

Svenska Flygsporfförbundet

December 2022

Rapport kartläggning hållbarhet – Svenska Flygsportförbundet

Bakgrund och inledning

Hållbarhet är del i den förändringsresa som svensk idrott just nu gör och en förutsättning för fortsatt idrottsutveckling. För idrottsrörelsen betyder hållbar utveckling att vi ska ta ansvar för vår miljöpåverkan och bidra till folkhälsa, demokrati, inkludering, människors egenmakt och en sund ekonomi.

Inom idrottsrörelsen pågår en hel del utvecklingsarbete såväl i det lilla som i det stora för ökad hållbarhet. Men idrottsrörelsen liksom hela samhället står också inför ett antal hållbarhetsutmaningar som kräver samordning och samverkan för ökat genomslag.

Svenska Flygsportförbundet (FSF) är ett av 11 specialidrottsförbund som genom Riksidrottsförbundet fått stöd att kartlägga sitt hållbarhetsarbete (ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet). Syftet med kartläggningen är att ge Flygsportförbundet rätt förutsättningar för ett framgångsrikt arbete med miljö och hållbarhet genom att skapa förståelse för förbundets nuläge.

Underlaget för kartläggningen sammanfattas i denna rapport och innehåller en nuläges- och omvärldsbevakning, en intressentdialog samt en sammanfattning med rekommendation till fortsatt arbete.

Arbetsätt och metod

Rapporten bygger på faktainsamlande för att kartlägga vilka styrande dokument kring hållbarhet som finns idag. Intervjuer har också genomförts med GS för Svenska Flygsportförbundet samt sju (av åtta) grenförbund. Intervjuerna har kompletterats med RF:s verktyg för "självsättning". Vidare har intressentdialog genomförts med flygsportföreningar anslutna till FSF i form av en enkätundersökning.

Nuläges- och omvärldsanalys

Svenska Flygsportförbundet

Svenska Flygsportförbundet är ett specialidrottsförbund inom Riksidrottsförbundet som arbetar för att skapa bra förutsättningar för flygsporten i Sverige. Verksamheten omfattar sporterna ballong, fallskärm, hängflyg, konstflyg, modellflyg, motorflyg, segelflyg och skärmflyg. Dessa sporter är i sin tur, till skillnad mot grensporter inom andra specialidrottsförbund, organiserade i "grenförbund" som egna juridiska personer.

Förbundet har 340 medlemsföreningar med drygt 18 000 direktanslutna medlemmar och de är även anslutna till ett eller flera grenförbund om flera flygsporter utövas i samma förening. För att hantera flygsportfrågorna på regional nivå finns åtta aktiva distrikt, från norr till söder. Idrott och tävling genomsyrar arbetet inom förbundet och spänner från träning till tävling, både på lokal, nationell och internationell nivå.

Förbundet har ett intressebevakande uppdrag som är större än andra idrottsförbund. Det beror på att flera av flygsporterna regleras av statliga myndigheter och därmed av politiker och tjänstemän i Sverige och inom den Europeiska unionen. Flygsportförbundet tillsammans med grenförbunden agerar för att hålla regelverken enkla och relevanta, avgifterna låga och tillgången till våra idrottsarenor, luftrummet, tillgängligt med så få begränsningar som möjligt.

FSF är ansluten till Fédération Aéronautique Internationale (FAI). FAI arbetar främst med tävling och på internationell nivå. FAI:s arbete är uppdelat i tekniska kommissioner. Varje kommission arbetar med en specifik gren eller ämnesområde, som till exempel modellflyg, fallskärm eller medicinska frågor.

Styrande dokument FSF

Nedan listas de styrande dokument och riktlinjer inom hållbarhet som Flygsportförbundet tagit fram men även andra typer av stödjande funktioner som ska främja hållbarhetsarbetet inom svensk flygsport.

Miljöpolicy FSF (2010)

”Svenska Flygsportförbundet (FSF) har ansvar för att stödja, samordna och hjälpa FSF:s klubbar att utveckla ett systematiskt, långsiktigt och förebyggande miljöarbete som söker ständiga förbättringar för att minska sportens miljöpåverkan.

FSF:s löpande arbete, utbildningar samt tävlingar och arrangemang utförda i FSF:s regi, ska så långt det är möjligt bedrivas med minsta möjliga miljöbelastning.

I FSF:s miljöarbete ska lagar, förordningar och övriga myndighetsanvisningar utgöra en miniminivå. Förbundets medlemmar ska känna till FSF:s miljöarbete och stödja det.”

Övriga dokument/underlag

Värdegrund

- Respekt
- Tillgänglighet för alla
- Glädje och gemenskap
- Demokrati
- Jämställdhet

Antidoping – Ren vinnare, ”Vaccinera sin klubb”

Pilotprojekt

Svenska Flygsportförbundet arbetar med biologisk mångfald genom att exempelvis besöka flygsportarenor och hjälpa dem att inventera och ta fram skötselplaner till deras arenor.

Flygsport miljöpris

Svenska Flygsportförbundet instiftade 2020 ett miljöpris, som vill uppmuntra till ett långsiktigt förbättringsarbete. Minst 10 000:- ska landa hos medlemsföreningar som jobbar med miljöfrågor. Pengarna kan gå till en eller flera medlemsföreningar.

Projektstöd till föreningar

Projektstödet syftar till att skapa förutsättningar för idrottsföreningar att utveckla sin barn- och ungdomsidrott i enlighet med Strategi 2025. Den övergripande målsättningen med stödet är en idrottsrörelse för fler där det blir vanligare att stanna länge, oavsett förutsättningar och ambition med sitt idrottande.

65+ alla är välkomna

Projektet 65+ handlar i stort om att undanröja hinder och hitta nya möjligheter för 65+ att fortsätta utöva sin flygsport.

Fédération Aéronautique Internationale (FAI) hållbarhetsarbete

Inom det internationella flygsportförbundet arbetar man aktivt för att öka medvetenheten om miljöfrågor inom flygsporten och att främja hållbarhetsfrågor bland piloter och andra som är engagerade inom flygsport. FAI har tillsatt en miljökommission, FAI Environmental Commission som ska leda arbetet mot en renare och mer hållbar framtid. De ansvarar specifikt med att övervaka flygsportens inverkan på miljön och komma med rekommendationer till förbättring. <https://www.fai.org/environment>

Vilka hållbarhetsutmaningar står förbundet inför? Vad är akut och vad är de viktigaste strategiska frågorna?

Nedan redovisas en sammanfattning av de intervjuer som gjorts med GS och grenförbunden. Underlaget baseras också på egen självskattning (RF:s självskattningsverktyg) med de olika grenförbunden.

Flera av förbunden har uttalade policys och strategier för ekologisk hållbarhet, framför allt när det gäller biologisk mångfald men när det kommer till frågor som rör social och ekonomisk hållbarhet så saknas det tydliga riktlinjer. Uppfattningen är ändå att de olika grenförbunden, oavsett om de saknar policys eller inte, tänker hållbarhet i flera olika led. De upplever att deras utövare ofta tänker klimatsmart och jämfört med omvärlden ligger Sverige långt fram inom dessa frågor.

Fokus inom flygsporterna ligger väldigt mycket på att "flyga säkert" och inom alla flyggrenar krävs en utbildning för att certifiera sig. Transportstyrelsen är den statliga myndighet som övervakar att regler och förordningar efterföljs inom flygsporterna. Flera upplever att då arbetet oftast ligger på ideell nivå är det svårt att prioritera hållbarhetsarbetet. Grenförbunden anser också att mycket av det praktiska arbetet ligger på klubbnivå och grenförbunden har svårt att styra deras verksamhet.

Ekologisk hållbarhet

Den största påverkan som flygsporten har på miljön är främst de fossila utsläppen från flygmotorerna.

De grenförbund som använder motorflyg har såklart en större påverkan på miljön än de flygsporter som inte drivs av motor. Dock så kräver det i vissa fall någon typ av motor/motorfordon för att starta i gång själva flygningen eller fordon vid bogsering. Det råder därför delade meningar om de upplever att deras sport har stor påverkan på miljön, eller inte.

Inom flygsporten så arbetar man idag aktivt med att gå mot användning av fossilfria bränslen och försöker i den mån det går att fasa ut den blyade bensin. Olika samarbeten finns redan idag för att kunna flyga mer hållbart. Även att ersätta motorflygen med elektrifierade flygplan finns det också långtgående planer på. Och det finns ett flertal utvecklingsprojekt kring elektrifierade motorer i Sverige idag. Vissa klubbar har redan idag elflyg men med tanke på den korta räckvidden och att de är väldigt dyra att köpa in så är fortfarande fossildrivet motorflyg det dominerande. Vid sidan om elektrifiering så går motorflyget även mot lättare flygfarkoster och ultralättflyg (UL-flyg) växer medan det traditionella motorflyget minskar. Ett UL-flygplan drar ofta bara en tredjedel i bränsle kontra ett traditionellt motorflygplan. När det gäller fordon för att starta i gång de icke motordrivna flygen samt fordon för att transportera dem ser man också över hur man kan använda eldrivna fordon i större utsträckning.

Användning av kemikalier vid reparation och underhåll av flygplan är också en stor miljöpåverkan. Klubbarna arbetar idag för att fasa ut olika kemikalier och endast använda de kemikalier som är nödvändiga för verksamheten.

Flygbuller som uppstår framför allt när flygplan startar eller landar är också räknas en negativ miljöpåverkan som flygsporten bidrar till. Genom att bevaka teknikutveckling, välja optimal teknisk utrustning samt välja de flygvägar som ger upphov till minsta möjliga buller kan flygsporterna minimera uppkomsten av buller.

Mat

Grenförbunden anser att de själva har svårt att påverka i vilken omfattning det kan serveras hållbar mat i samband med tävlingar och evenemang då det ofta styrs och arrangeras på klubbnivå.

Inköp

När det gäller att göra hållbara inköp i sina förbund så anser man att man försöker tänka kostnadseffektivt och hållbart då förbunden är små och ekonomin likaså.

Resor

Samtliga grenförbund uppmanar till samåkning och att resa klimatsmart. Det kan i vissa fall vara svårt att påverka då många av tävlingarna är utomlands och för att ta sig dit effektivt är det enklast att flyga.

Anläggningar

Många anläggningar/arenor där flygsporterna utövar sin verksamhet ägs och bedrivs av kommunen vilket gör att grenförbunden har svårt att påverka själva driften. I vissa fall där klubben äger anläggningen har man större möjlighet att skapa riktlinjer kring hållbarhet. Man ser över allt ifrån att minska elanvändning och uppvärmning till hur sopor och avfall hanteras.

Biologisk mångfald och fungerande ekosystem är en förutsättning för livet på jorden. Det är därför viktigt att se över hur arenorna för flygsport sköts för att bevara den biologiska mångfalden. Flygsportförbundet har tagit ett stort ansvar i dessa frågor och arbetar aktivt med att få fler flygsportföreningar att förstå att med en annan skötsel så kan de bidra till biologisk mångfald genom att låta biytor på flygsportarenorna bli ängsmark så att det gynnar den biologiska mångfalden. I dessa frågor arbetar de med expertis för att hjälpa föreningar med inventering och framtagande av skötselplaner.

Social hållbarhet

Jämlikhet

Flygsporten är traditionellt en mansdominerad sport, vilket man är fullt medveten om men det tar tid att förändra. I Sverige är det ca 11 % kvinnor som utövar flygsport. Internationell är procentsatsen ännu lägre. Vad det beror på är till största delen utövandet i sig. Vissa av luftfartygen är tunga att hantera och traditionellt är det en mansdominerad sport och det tar tid att anpassa sporten så att förutsättningarna även passar kvinnor. Eftersom det är övervägande män som utövar sporten är det också svårt att engagera kvinnor i styrelsearbetet. Urvalet är inte så stort om man vill ha en arbetande styrelse med specialkompetens. Man är eniga om att man på klubb- och förbunds nivå måste fortsätta driva dessa frågor.

Inkludering & tillgänglighet

Eftersom säkerhetsaspekten är hög inom flygsport är det svårt att göra sporten tillgänglig för alla. Olika certifieringskrav kan utgöra ett hinder för exempelvis människor med funktionsvariationer eller har medicinska problem. Flygsportförbundet arbetar aktivt med en riktad 65+ verksamhet för dem som måste sluta av medicinska skäl ändå ska känna sig inkluderad i föreningen och kunna bidra med sin kompetens. Det är viktigt att skapa en kulturförändring där piloter och icke piloter har samma värde och bemöts på samma sätt. Att implementera simulatorflygsverksamhet så att de som inte klarar medicinska krav kan fortsätta är ett förslag att tillgängliggöra sporten.

Samtliga intervjuade ansåg att de ändå hade en inkluderande verksamhet när det gäller bakgrund, religion, ålder osv. Det finns dock åldersgränser för certifieringar vilket gör att flygsporten har svårt att bedriva sport för alla åldrar.

Ekonomi

Grenförbunden anser att det finns ekonomiska hinder som är svåra att påverka när det gäller att ge fler möjlighet att utöva sporten. Både certifieringar och utrustning kan vara en relativt stor kostnad för många. Luftfartygen i sig är också ofta dyra i inköp och underhåll vilket också kan utgöra ett hinder. Man upplever dock att deras medlemmar inte är priskänsliga men å andra sidan är det svårt att locka nya på grund av dyra omkostnader.

Flera av grenförbundets representanter sitter med de internationella kommittéer som deras internationella förbund har. Det ger dem stor möjlighet att påverka kring olika frågor som exempelvis good governance, jämlikhet och hållbarhet där Sverige ligger långt framme jämfört med andra länder.

Omvärld och vad flygsporterna måste förhålla sig till

Flygsporten måste följa det internationella regelverket för civil luftfart, som omfattar hela världen och hålls ihop av den FN-baserade organisationen för civil luftfart, International Civil Aviation Organization, ICAO. ICAO ger ut standarder och rekommendationer som sedan nationer omvandlar till tillämpbara lagar – övergripande för Sverige gäller att EU förbundit sig att omvandla ICAO:s standarder och rekommendationer i tillämpbara krav. Europa har dessutom sin egen organisation för civil luftfart, European Aviation Safety Agency (EASA) med huvudsäte i Köln i Tyskland. EASA fungerar även som en paraplyorganisation för alla EU-länders luftfartsmyndigheter. EASA är av EU bemyndigat att utveckla förslag till förordningar som sedan antas av EU.

Svenska Flygsportförbundet är därför medlem i Europe Air Sport som bevakar och försöker påverka EU och EASA för att skapa regler som ger goda förutsättningar för att utöva flygsport.

Förutom EU:s bindande förordningar och EASA:s förtydliganden finns det även nationella föreskrifter som utgår från Luftfartslagen, luftfartsförordningen och Transportstyrelsens regelverk som reglerar all luftfart i Sverige.

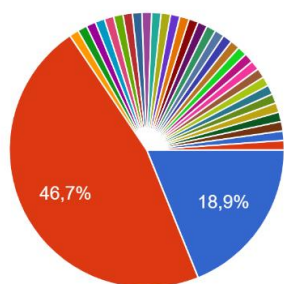
Ett gott samarbete med Transportstyrelsen är nödvändigt och vissa av grenförbunden har fått en myndighetsdelegering kring att exempelvis hantera licenser, flygskolor m.m.

Dessutom finns det andra saker man måste ta hänsyn till, såsom kemikalier. Tillsynen av kemikalier och buller hanteras av kommunernas miljöförvaltning. De ser till att lagar och regler följs för miljöfarlig verksamhet och följer upp flygsportföreningarnas verksamhet.

Intressentdialog

De intressenter som identifierats i denna intressentdialog är medlemmar i medlemsföreningar till Svenska Flygsportförbundet. En enkät har skickats ut till medlemmar med någon typ av ansvarsfunktion. Totalt har ca 900 st riktade enkäter skickats ut och därefter följts upp av en påminnelse. Totalt har 93 svar inkommit. Nedan redovisas resultatet av enkätundersökningen.

1) Arbetar din förening idag aktivt med någon/några hållbarhetsfrågor.

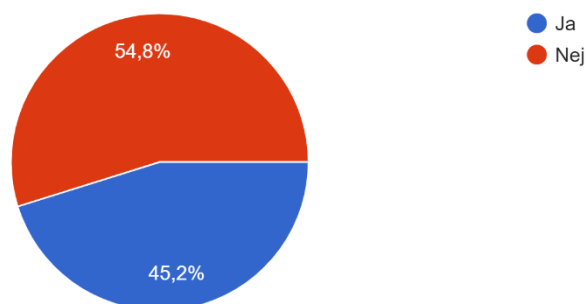

Svar och analys: Drygt 53% av de tillfrågade svarade att de arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor i sin förening och resterande, 46,7% gör inte det. De som svarade ja, fick också möjlighet att ange hur man arbetar;

- Ambition är att göra skillnad, försöka följa FN:s 17 punkter där vår klubb kan påverka.
- Avfallshantering.
- Biologisk mångfald
- Bygger och förbättras startplatsen i samråd med miljökonstuler, Länsstyrelsen och markägare-
- Energi och luft.
- Ersätter direktverkande el med solcellsanläggning och värmepumpar.
- Jämställdhet.
- Har tagit initiativ så att klubben har installerat el på modellflygfältet.
- Hålla nere energiförbrukningen.
- Håller starterna på Älleberg öppna från att växa igen.
- Installerat värmepump.
- Vi använder oss av solenergi.
- Lika för tjejer killar, miljö och energi.
- Minska fossila utsläpp genom eldrift.
- Återvinningssystem avfall, studier på bullerdämpande flygvägar runt fältet.
- Inkluderande prova på segelflygdagar för regionen och flygintresserade i alla åldrar.
- Renhållningsarbete, samt kontinuerliga diskussioner med kommunen för ett hållbart samarbete.
- Samåk till skärmflygstarten.
- Säkerhet, flygsäkerhet. Ekonomisk hållbar finansiering av klubben verksamhet.
- Flyga bränslesnålt och med blyfritt bränsle.
- Vi försöker hålla klubben i gång trots vikande medlemsantal.
- Vi har bytt flygplan till en typ som drar hälften så mycket bränsle och som går på blyfritt bränsle.
- Vi håller igen på allt slöseri. Sparar där det går. Byter till LED.
- Vi jobbar med elektrifiering.
- Vi söker medel för att kunna fasa ut de fossildrivna maskinerna så som gräsklippare, röjsågar etc till ett eldrivet alternativ.
- Välbefinnande, energieffektivitet och lägre utsläpp.
- Planer att etablera laddning av elflyg på flygplatsen tillsammans med privat flygplanägare som beställt ett elflygplan, jobbar löpande med energieffektiverande åtgärder för vår klubbstuga (om än primärt av ekonomiska skäl), har rutiner för bruk av motorvärmare för att minska antalet kallstarter under vintern.

2) Känner du till FNs 17 globala mål (agenda 2030)?

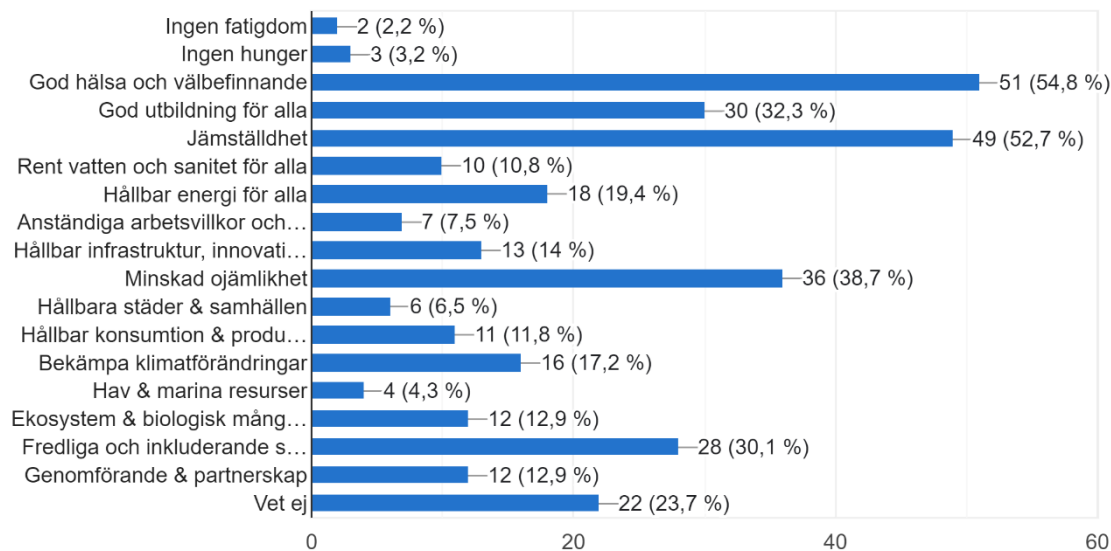
93 svar

Svar och analys: 54,8 % säger sig inte känna till FN:s globala mål och 45,2 % känner till dem.

3) Nedan har vi listat FNs globala mål. Inom vilka mål tycker du att Flygsportförbundet bidrar mest idag? (Välj 1-6 alternativ)

93 svar

Svar och analys: Nedan listas de sex främst rankade alternativen:

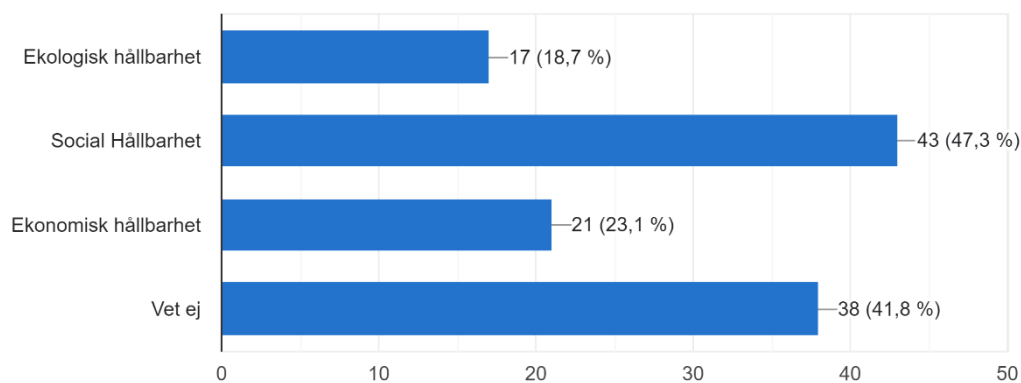
- 1) Mål 3 - God hälsa och välbefinnande 54,8%.
- 2) Mål 5 – Jämställdhet 52,7%.
- 3) Mål 10 – Minskad ojämlikhet 38,7%.
- 4) Mål 4 – God utbildning för alla 32,3%.
- 5) Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen 30,1%.
- 6) Vet ej – 23,7%.

4) Är det någon av målen som Flygsportförbundet **inte** jobbar med idag och som du tycker att man behöver prioritera;

- Klimatfrågan genom ekonomiska incitament. Flygsport är typiskt investeringstungt, något som klubbarna idag med sjunkande medlemsantal inte orkar bära själva.
- Ekonomisk jämställdhet.
- Fredligt inkluderande samhälle.
- Hållbar energi för alla.
- Hållbar infrastruktur.
- Hållbara städer och samhällen.
- Jämställdhet.
- Att få fler som vill flyga.
- Klimatförändringen,
- Informera och utveckla klubbarna.
- Säkerhet och flygsäkerhet.
- Solenergi.
- Lägre bränslepriser,
- Inom samtliga markerade områden kan förbundet bli mer aktivt, markeringen avser snarare vilka områden vi ser potential att flygets hållbarhetsarbete kan kopplas till. Man borde också lägga en tydligare plan för sin aktivitet, så att det arbete som görs också synliggörs ut mot landets flygklubbar.

5) Tycker du att Svensk Flygsport idag tar ansvar för följande områden. (Välj ett eller flera alternativ)

91 svar

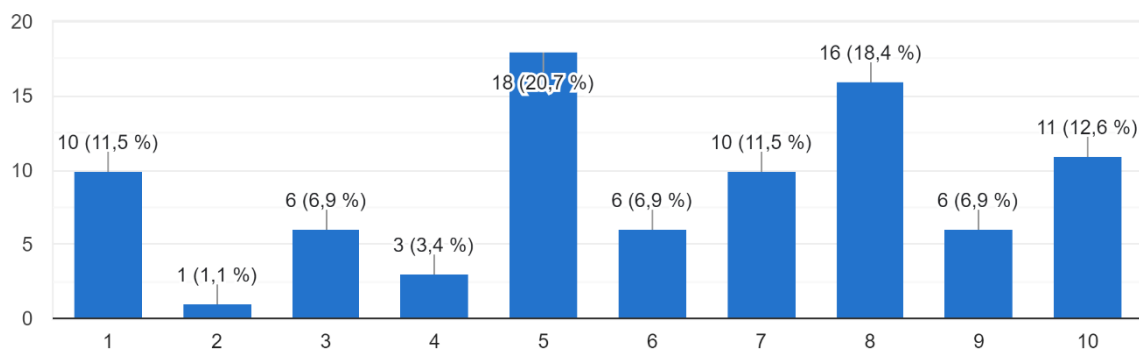

Svar och analys: Majoriteten av de tillfrågade tycker att Flygsportförbundet främst tar ansvar för den sociala hållbarheten, 47,3%. Det som är anmärkningsvärt här är att över 41 % svarade "vet ej" på frågan.

6) Vilka områden tycker du att Svensk Flygsport bör prioritera för att skapa störst hållbar effekt:

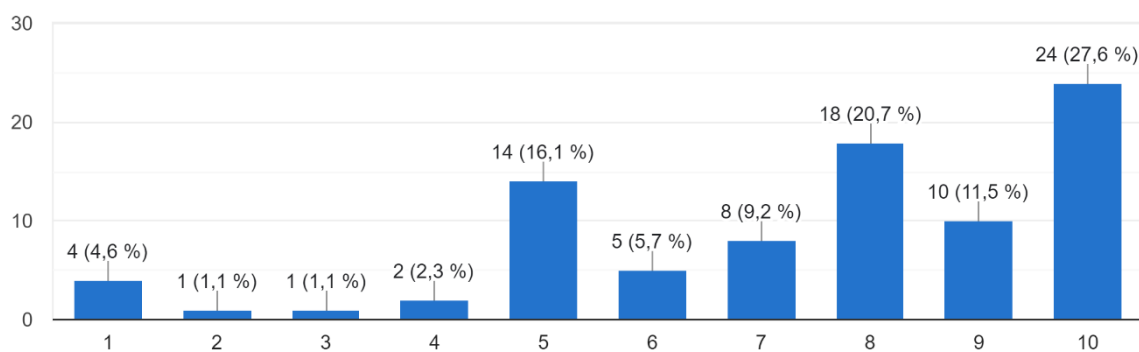
6 a) Miljömässig hållbarhet Biologisk mångfald

87 svar

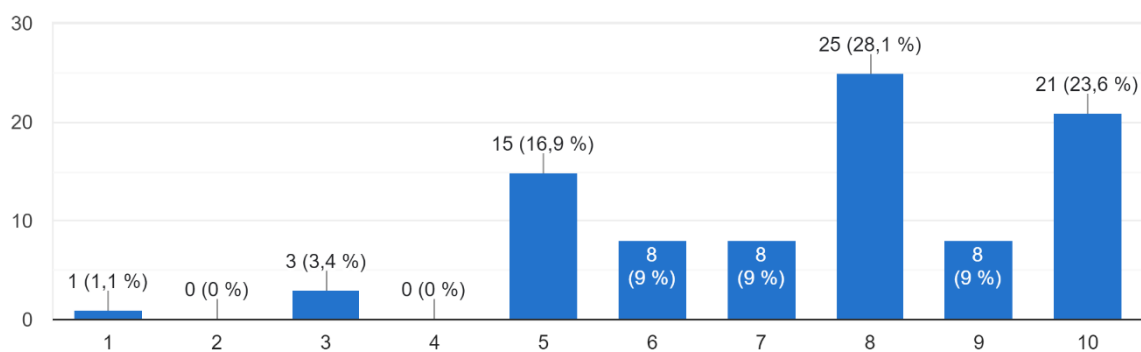
Avfallshantering

87 svar

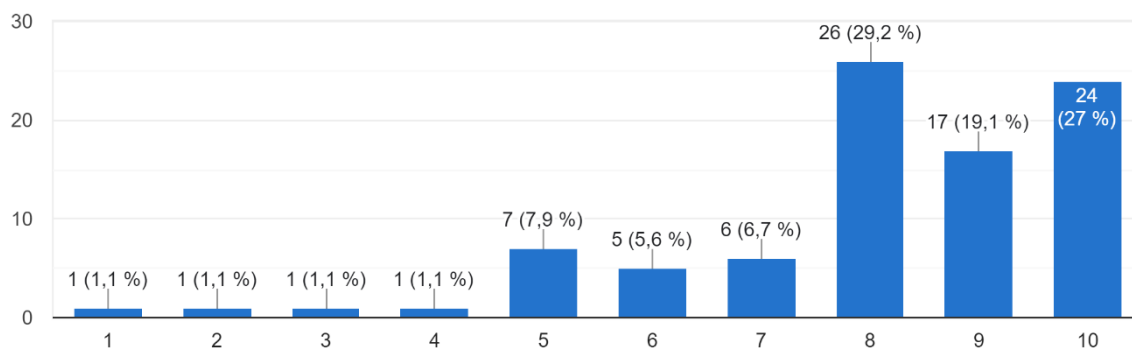
Utsläpp och resande

89 svar

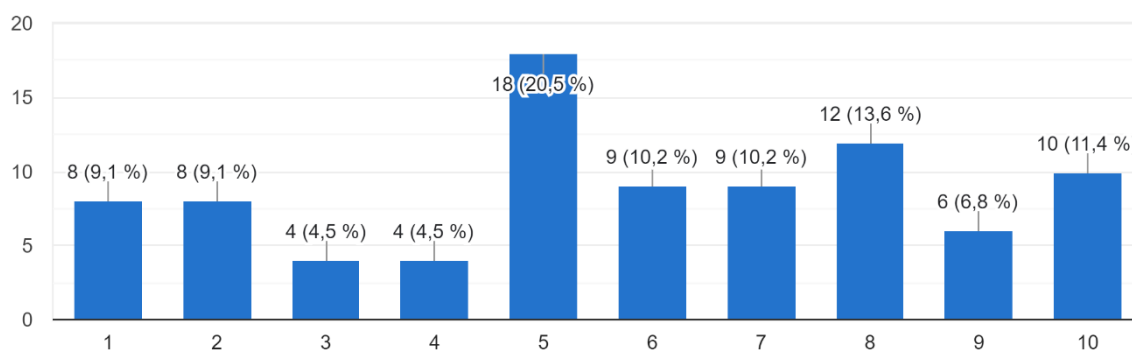
Energiförbrukning

89 svar

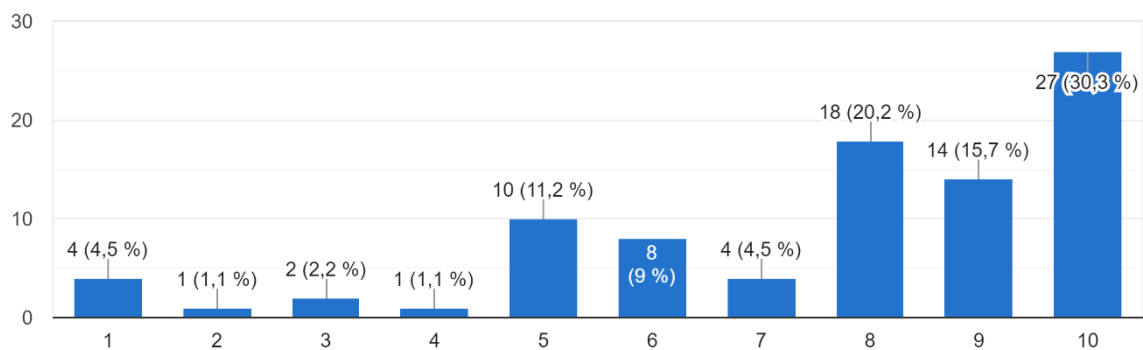
Kläder, utrusning och material

88 svar

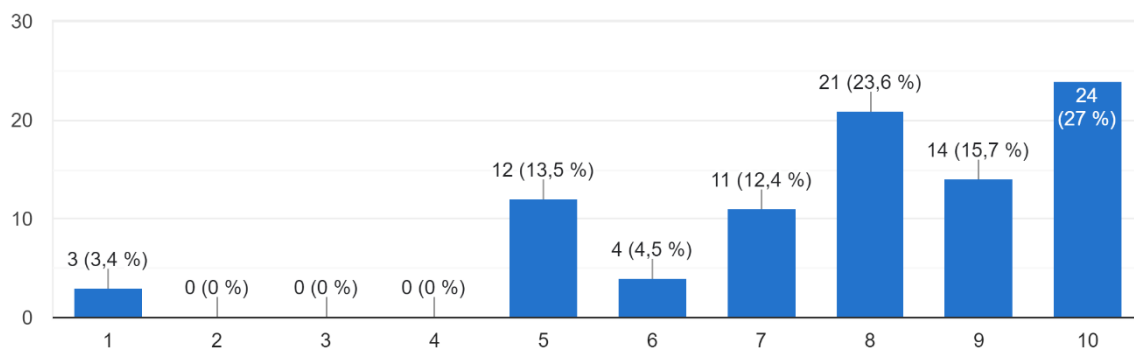
6 b) Social Hållbarhet Jämställdhet

89 svar

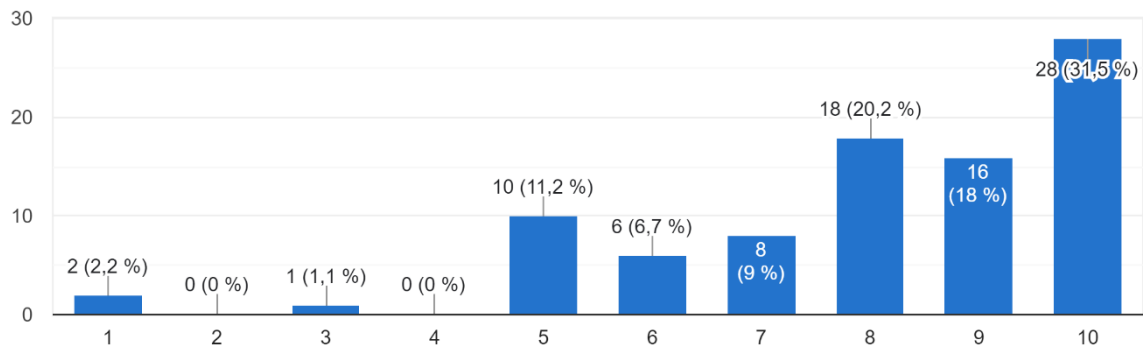
Inkludering & tillgänglighet

89 svar

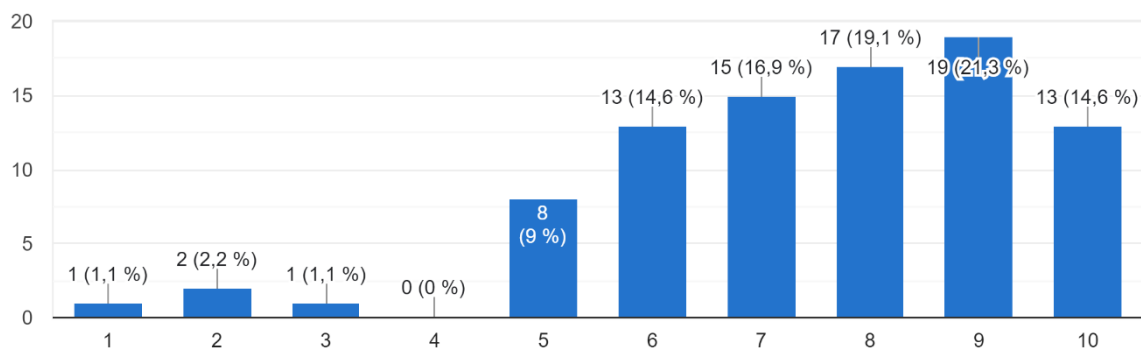
Fortbildning

89 svar

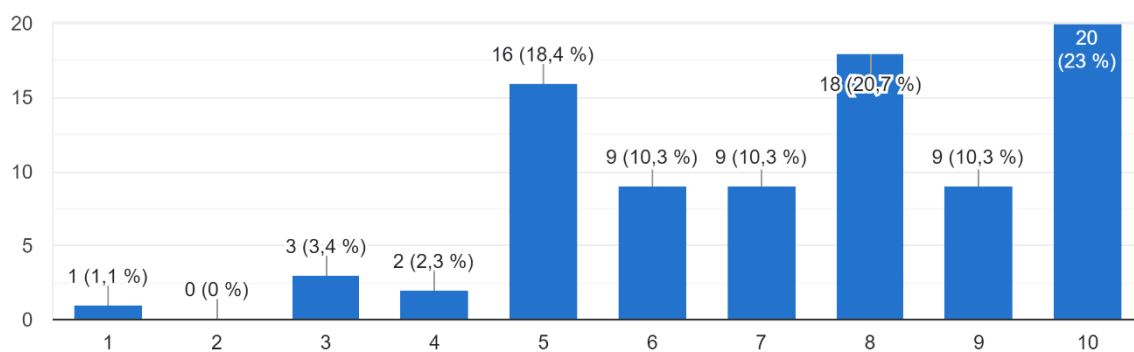
6 c) Ekonomisk hållbarhet Sund ekonomi

89 svar

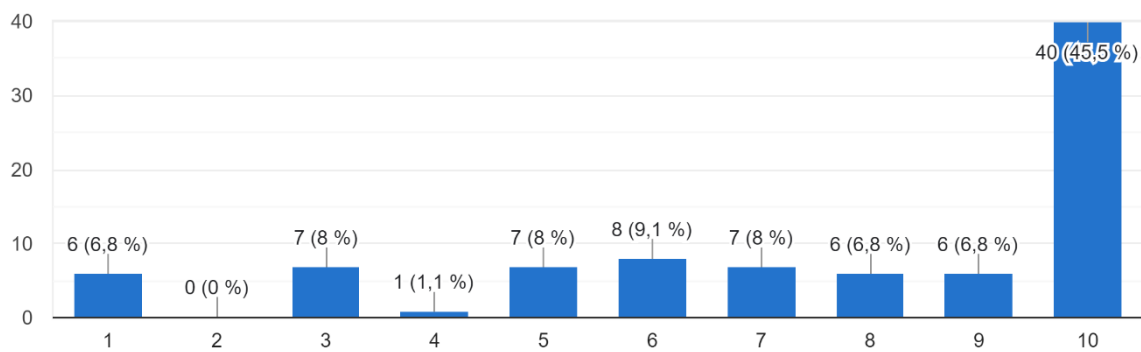
Ökad transparens

87 svar

Minskad korruption

88 svar

7) Vilken tycker du är Svensk Flygsport **viktigaste** hållbarhetsfråga? Lägg gärna till också om du har andra medskick kring hållbarhetsarbetet.

- Allas lika värde.
- Att Flygsportförbundet hanterar tävlingsverksamheten och Svenska Segelflygförbundet tar hand om resten (Hela denna enkät borde ha skickats ut av Segelflygförbundet).
- Att hitta och kunna realisera alternativ till fossila bränslen. Det kommer att krävas ekonomisk stöttning av föreningarna för att förverkliga detta. Exemplet är Tyskland där klubbarna får motsvarande mer än 50% i bidrag på komplett installation av solceller-batterier- elvinsch för att kunna ersätta dagens fossila alternativ. Andra exempel finns.
- Att minska miljöpåverkan. Elflygplan. Självstartande (el-) segelflygplan.
- Att motverka Transportstyrelsens alla avgifter och förmågan att strypa klubbarna.
- Biologisk mångfald.
- Det är ett stort område att ta vara på! Värna om varandra, Hälsa o bra fysik. Mm
- Eldrivna flygplan.
- Energifrågan, en helhetsanalys från gruva/källa till utfört arbete.
- Energiförbrukning, Utsläpp, Buller.
- Fasa ut fossila bränslen utan att såga av grenen man sitter på.
- Flygsäkerhet, Ekonomi, sprida kännedom om sporten så fler får glädje av att vara med.
- Fortbildning och jämställdhet.
- Förnybar energi.
- Gemenskap.
- Hjälpa med att utrusta med miljövänliga alternativ.
- Hållbar energi.
- Hållbar infrastruktur för att kunna utöva flygsport.
Ifrån fallskärmsförbundet sett så tänker jag att vi miljökompenserar, men borde höja ribban till reducerar.
- Inkludera alla åldrar.
- Inkludering och hållbarhet.
- Inkludering och tillgänglighet.
- Jag tycker att Svensk Flygsport ska lägga ner arbete på flygsport och inte lägga ner arbete på dessa meningslösa frågeställningar.
- Jämställdhet.
- Klimatfrågor.
- Klimatsmart fritidsflyg.
- Leda in och visa klubbarna alternativ som finns och vinsterna med det.
- Miljömässig hållbarhet. ingen miljö = ingenting annat.
- Minska bruk av fossila bränslen, biol. Mångfald.
- Minska miljö/klimat påverkan.
- Minska utsläppen från våra flygplan.
- Möjlighet till tillgängligt, jämlikt och hållbart luftrum så att alla kan utöva flygsport i närheten av den miljön man lever och verkar i.

- Prio 1: Typ av bränsle / energi som vi använder i våra flygplan. Prio 2: Hur effektivt vi använder energi i våra flygplan. Prio 3: Hur pass hållbar vår övriga verksamhet är, att vi gör vad vi kan med de faktorer vi kan påverka (eftersom bränsletillgång och energieffektivitet är svåra frågor).
- Reduktion av miljöpåverkan från bogserflygplan och alternativa metoder.
- Social hållbarhet.
- Sund Ekonomi.
- Säkerhet och flygsäkerhet, utbildning och transparens i förbund och föreningar. Säkerställa privatflyget som företeelse.
- Utan demokrati och transparens kommer alla problem att sopas under mattan.
- Utsläpp och miljöpåverkan.
- Varför lägger Svensk Flygsport ner arbete på det här? Lägg överskottsenergin på flygverksamhet!
- Ägna er åt flygsporten istället!
- Ökad jämlikhet. Att se hur våra sporter kan bygga broar mellan människor med olika bakgrund/hudfärg etc.

Slutdiskussion

Syftet med denna kartläggning är att ge Flygsportförbundet rätt förutsättningar för ett framgångsrikt arbete med miljö och hållbarhet genom att skapa förståelse för förbundets nuläge.

Flygsportförbundet har idag en miljöpolicy som ska hjälpa och stötta klubbarna i deras miljöarbete. Vidare finns det goda intentioner att lyfta och driva frågor för medlemmarna kring bland annat inkludering, jämställdhet och biologisk mångfald.

På klubbnivå säger över 50 % av de tillfrågade medlemmarna att de arbetar med olika hållbarhetsfrågor på lokal nivå. Även grenförbunden uppger att de prioriterar frågorna även om de inte alltid finns uttalade och nedskrivna i strategidokument. Man kan dock se att det finns en stor variation i hur långt man kommit i arbetet samt hur man värderar frågorna med tanke på att nästan 47 % av klubbarna säger sig inte arbeta aktivt med hållbarhet idag. Det skiljer sig också hur intressenterna upplever att svensk flygsport prioriterar frågorna. 41 % av de tillfrågade medlemmarna svarade "vet ej" på frågan om på vilka hållbarhetsområden som de tycker att Flygsportförbundet tar ansvar för idag.

Utifrån intressentdialogen och intervjuer med grenförbunden kan man se att de främsta hållbarhetsutmaningar som svensk flygsport står inför handlar främst om klimatet. De viktigaste strategiska frågorna som medlemmarna uppger är att minska utsläpp och fasa ut fossila bränslen. Flygsäkerhet och energifrågor kommer också högt på listan. När det kommer till den sociala hållbarheten finns det även där stora utmaningar. Endast 11% av medlemmarna är kvinnor och sporten i sig är traditionellt mansdominerad. Säkerhetsaspekter gör det svårt att erbjuda idrott för alla åldrar eller till personer med exempelvis funktionsvariationer samt att sporten i sig kan vara dyr med certifieringar och utrustning, vilket också kan utgöra ett hinder för vissa målgrupper. Många av klubbarna kämpar med vikande medlemsantal vilket innebär att man måste hitta nya sätt att locka nya medlemmar.

Organisationen är komplex där Svenska Flygsportförbundet ska utgöra en paraplyorganisation för 340 klubbar och åtta grenförbund med åtta olika flygsportidrotter. Den gemensamma nämnaren är visserligen flygningen i sig men förutsättningarna för de olika flygsporterna skiljer sig markant.

Slutsatser och rekommendationer

Utifrån kartläggningen kan man utläsa att det finns ett stort behov att någon tar leads i hållbarhetsfrågorna för svensk flygsport. Nästan hälften av de tillfrågade arbetar idag inte aktivt med hållbarhetsfrågor vilket i sig visar att det finns ett jobb att göra.

Organisationen är komplex med åtta olika flygsporter så det gäller att hitta den minsta gemensamma nämnaren för att alla ska känna sig engagerade i arbetet.

Rekommendationen är att svenska flygsport tar fram en övergripande hållbarhetsplan som inkluderar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Flygsporten i sig bidrar till hög miljöbelastning på grund av utsläpp så det är viktigt att fokusera på detta även fortsättningsvis. Eftersom medlemsantal är vikande är det också viktigt att jobba med inkludering och jämställdhetsfrågor för att hitta nya målgrupper och därifrån värva medlemmar. Att välja ut några konkreta behov som framkommit i denna rapport och att inte arbeta för brett, med för många målsättningar så finns möjligheten att lättare nå ut till medlemmarna och hitta engagemanget att driva hållbarhetsfrågorna.